

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
Oulu

26. 05. 2010

Dnro POPELY

LOPPURAPORTTI

Selvitys Rieska- ja Keskipiste-Leaderin alueiden
nuorten vapaa-ajasta

10.12.2009

Mika Hemmilä

Hankevetäjä

Haapaveden Opisto

Esiselvitys alueellisesta nuorisohankkeesta

 Juvenia

**HAAPAVEDEN
OPISTO**

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Hankkeen tavoitteet

Huoli nuorten hyvinvoinnista alueella nousi esille Rieska- ja Keskipisteleader -ryhmien suunnitelmassa uutta ohjelmakautta vuonna 2005. Nuorten hyvinvoinnissa tärkeässä asemassa on heidän vapaa-aikansa. Mitä nuoret tekevät vapaa-ajallaan? Onko nuorten mielestä vapaa-ajan palveluissa kehittämistä? Miten mahdollisiin epäkohtiin voidaan puuttua? Tehdyssä selvityksessä tuodaan tehdyn kyselyn tulokset esille eikä tuloksia tulkita syvällisesti.

Kuntien nuorisotyö on tärkeässä roolissa nuorten vapaa-ajan palveluiden tarjoamisessa. Samassa veneessä palveluja ovat tarjoamassa erilaiset yhdistykset ja seurakunnat. Yhä enemmän myös yritykset tarjoavat vapaa-ajanpalveluja. Kehittyneet viestintäyhteydet ja tekniikka tarjoavat myös oman mausteensa nuorten vapaa-ajan käytölle.

Tiivistettynä **tutkimusongelma** oli

- Selvittää miten alueen 13-17 vuotiaat nuoret käyttävät vapaa-aikansa ja mihin suuntaan he haluaisivat kehittää vapaa-aika palveluja.
- Selvittää alueen nuorisotyön tilaa.
- Saada tietoa tulevia nuorisohankkeita varten

Esiselvityshankkeen **tavoitteena** oli saada tietoa alueen

- A) nuorten vapaa-ajan käytöstä,
- B) nuorten toiveista kehittää nuorisotyön ja vapaa-ajan palveluja
- C) nuorten syrjäytymistä aiheuttavista sosiaalisista ongelmista kuten kiusaamisesta ym.

Kyselyn tulokset on luettavissa liitteenä olevasta selvityksestä. Tulosten pohjalta suunnitellaan alueellinen nuorisohanke, jossa pyritään kohdennetuin toimin tukemaan ja kehittämään nuorisotyötä alueella. Selvityksen tulosten myötä esiselvityshanke jo sinällään tuottaa nuorisotyöntekijöille arvokasta tietoa.

Nuorilla oli selvityksessä mahdollisuus arvioida nuorisotyön tavoitavuutta ja laatua. Selvityksen myötä saatiin kuva, myös siitä joukosta, joka ei ole nuorisotyön piirissä. Juuri tämä osa nuorista on iso haaste nuorisotyölle.

Hankealue

Hankkeen hyötyjinä ovat *Rieska-* ja *Keskipiste* -leaderin alueen 13-17 vuotiaat nuoret sekä alueella toimivat nuorisotyöntekijät. Alueella on kuntien yhdistymisten vuoksi 16 kuntaa. Vanhan kuntajaon mukaan kuntia on 21. Uusi Siikalatavan kunta käsittää Pulkkilan, Kestilän, Piippolan ja Rantsilan alueet. Alueen toiselta laidalta Kälviän ja Lohtajan alueet ovat liittyneet Kokkolaan. Yhdistyneiden kuntien alueilla nuorisotyötä tehdään yhteistyössä, mutta alueelliset toimintatavat ovat erilaiset, joten tässä hankkeessa on käsitelty kuntia osittain vielä vanhan kuntajaon mukaan.

kuva 1. Hankealue koostuu Rieska- ja Keskipiste -leaderin alueista.

Hankkeen toteutus

Hankkeen kokonaisbudjetti oli 17.000 € josta suurin osa oli palkka- ja vuokratuloja. Hankkeeseen palkattiin hankevetäjä, joka toteutti kyselyn (Liite 1.) alueen nuorille. Toimipisteenä toimi Haapaveden Opisto, josta käsin hankevetäjä toteutti kyselyn toteuttamista. Hankevetäjän tukena ja ohjaajana toimi ohjausryhmä, johon kuului edustajia molemmista leader-ryhmistä sekä hallintoajan edustaja (Liite 2.) Ohjausryhmä kokoontui hankkeen aikana kolme kertaa. Pöytäkirjat liitteenä (liite 3.)

Hankkeen toteutusaika oli 02.02.2009-31.12.2009. Helmi-maaliskuussa suunniteltiin kyselyä ja tehtiin taustatyötä selvitykseen. Maalis-huhtikuussa kerättiin vastauksia kyselyn avulla alueen kouluilla. Huhtikuusta eteenpäin kerättyä aineistoa käsiteltiin, josta syntyi valmis selvitys alueen nuorten vapaa-ajasta ja elinoloista (Liite 4.)

Taustatietoa selvitykseen vastaajista

Vastauksia saatiin kaikista vanhan kuntajaon mukaisista 21 kunnasta. Kyselyyn vastasi 2903 nuorta. Eniten vastauksia saatiin alueen suurista kunnista Oulaisista (10,9% kaikista vastauksista), Kalajoelta (9,9%) sekä Ylivieskasta (9%).

Vastaajien sukupuolijakauma on tasainen. Tyttöjä vastaajista oli 50,5% ja poikia 49,5%.

Ikäjakauma painottui jonkin verran 13-14 vuotiaisiin (54%). Vastaajista 15-17 vuotiaita oli 45,8 %, 0,2% vastaajista ilmoitti iäkseen 18-20 v. tai yli 21 v.

Asuinpaikaa kysyttäessä 52,7% ilmoitti asuvansa *kuntakeskuksessa (kunnan keskusta tai lähiympäristö.)* 47,3% ilmoitti asuinpaikakseen *muu alue*. Kuntien yhdistymiset aiheuttivat jonkin verran mietintää nuorissa. Käsite kuntakeskus ei ollut saadun palautteen mukaan läheskään selvä. Esim. nykyisen Siikalatvan kunnan alueella oli epäselvää missä on uuden kunnan keskus. Kysymyksessä tavoiteltiin kuitenkin alueen toimintojen keskusta eli taajamaa eikä niinkään virallista kunnan keskustaa. Tämä saattaa jonkin verran vääristää tulosta.

taulukko 1. Perustiedot vastaajista jakoutuivat tasaisesti kyselyssä annetuille vaihtoehdoille.

Jatko toimenpiteet: Alueen nuorisotyön tukeminen

Nuorilla oli selvityksessä mahdollisuus arvioida nuorisotyön tavoitavuutta ja laatua. Selvityksen myötä saatiin kuva, myös siitä joukosta, joka ei ole nuorisotyön piirissä. Juuri tämä osa nuorista on iso haaste nuorisotyölle.

Selvityksen pohjalta on mahdollista perustaa hanke nuorisotyön tukemiseksi hankealueella. Jo esiselvityksen aikana nuorisotyöntekijöiden parissa heräsi ajatus alueellisesta nuorisotyöntekijästä, jolla olisi mahdollista nähdä koko alueen nuorisotyön kokonaiskuva. Alueellinen nuorisotyöntekijä voisi koota yhteen alueen nuorisotyön osajia ja näin levittää toimivia käytäntöjä ja estää nuorisotyön sudenkuoppia. Nuorisotyön osajien yhteistyön lisääminen alueella voisi nostaa esiin uusia innovatiivisia käytäntöjä käytännön nuorisotyöhön ja näin helpottaa ja tehostaa nuorisotyöntekijöiden työtä.

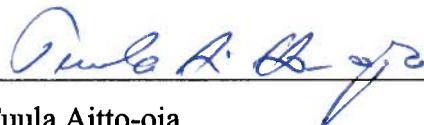
Alueen nuorisotyön yhteistyön kehittämisen lisäksi hankkeella voisi olla mahdollista kohdentaa resursseja selvityksessä esille tulleisiin yksittäisten kuntien nuorten erityisongelmiin. Uutta hanketta voidaan suunnata tukemaan jo olemassa olevia nuorisotyön organisaatioita, jolloin työn teho nousee.

Haapavedellä 19.12.2009

Mika Hemmilä

Hankevetäjä

Tuula Aitto-oja

Ohjausryhmän pj